

4 Taharqas tempel i Kawa
Tine Bagh

18 Musik uden grænser
Lise Manniche

34 Faraog og israelitterne i Petra
Bo Dabl Hermansen

42 Kyskhedstræ
Lise Manniche

44 Siden Sidst
Louise Alkjær

Bronzestatuetten fra Kawa ÆIN 1695.
Foto Ole Haupt.

OM FORFATTERNE

Louise Alkjær, cand. mag.

Tine Bagh, cand. phil., PhD,
museumsinspektør, Ny Carlsberg
Glyptotek

Bo Dabl Hermansen, cand. phil.,
tidl. Institut for Bibelsk Eksegese

Lise Manniche, mag. art., PhD,
fhv. lektor ved ToRS

ENGLISH ABSTRACTS

The Temple of Taharqa at Kawa
Tine Bagh

The author is currently engaged in a study of the monuments from Kawa brought back by F. Ll. Griffith after his excavations in 1930 and 1931. Some of the finds came to the Ny Carlsberg Glyptotek. An exhibition due to open in April 2015 will display some of the objects from the 25th dynasty temple, including newly restored important stelae, which have been in storage for many years. Tine Bagh and her photographer visited the site in

November and present an outline of the monument and its excavation history.

Musicians 'sans frontières'
Lise Manniche

Music knows no borders, and even in ancient Egypt we come across mobile musicians. In the Middle Kingdom foreign musicians were on the payroll in the administration of the pyramid town of Illahun, and during the New Kingdom, substantial numbers of musicians and other performers came to Egypt, either as spoils of war or as retinue in connection with marriage

arrangements with foreign princesses. Egyptian musicians also travelled abroad. Textual sources from Babylonian cities such as Mari are infinitely more forthcoming on the subject, and with the already established traffic in those days we may look there for comparisons.

Pharaoh and the Israelites in Petra

Bo Dabl Hermansen

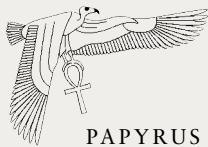
In view of the fact that a survey on the internet undertaken 2000-2007 voted Petra one of seven 'new' wonders of the world, the author focusses on some of the

passages in the Old Testament relating this site to 'Pharaoh', Moses, Aron and the Exodus. When, how and why were these tales drawn into the sphere of the legendary capital of the Nabataeans in the Jordanian desert which had never seen any pharaoh of Egypt? The answer lies in the works of Josephus, Eusebius and Hieronymus, having later gained added authority through quotes in the Koran.

Chaste tree

Lise Manniche

On the difficulties of identifying two ancient plant names.

PAPYRUS udgives af
Dansk Ægyptologisk Selskab
c/o Carsten Niebuhr Afdelingen
TORS
Københavns Universitet Amager
Karen Blixensvej 4, bygning 10
2300 København S

Hjemmeside
www.daes.dk

DÆS e-mail
mail@daes.dk

Papyrus e-mail
lise@mannique.org

Bestyrelse

Pia Adamsen (sekretær)
Louise Alkjær
Tine Bagh (formand)
Diana H. Barfod (kasserer)
Bo Dahl Hermansen
Paul John Frandsen
Mette Gregersen (næstformand)
Ole Herslund
Mette Holst
Lise Manniche (Papyrusredaktør)
Elin Rand Nielsen (webmaster)
Else Steenberg

PAPYRUSredaktion

Lise Manniche (ansv.)
Bo Dahl Hermansen
Elin Rand Nielsen
Anne Zeeberg

Grafisk medarbejder

Merete Allen Jensen

Tryk

P.E. Offset, Varde

Papyrus udgives med støtte fra
Kulturministeriets Tidsskrift-
støtteudvalg.
Eftertryk kun tilladt med skriftlig
tilladelse fra redaktion og forfat-
tere.

Indlæg modtages gerne. Bortset
fra det redaktionelle stof dækker
bladets indhold ikke nødvendigvis
redaktionens holdninger, da Papy-
rus også er åben for debat.

ISSN 0903-4714

Omslagsbillede

Landskab ved 2. katarakt.
Foto Janne Klerk.
Stauette, formodentlig af
Taharqa, fra Kawa på Glypto-
teket. (ÆIN 1695).
Foto Ole Haupt.

Redaktionelt

Det hører til undtagelserne, at et nummer af Papyrus planlægges som et temanummer. Det sker dog ofte, at man i de indkomne artikler kan finde en fællesnævner, der kæder dem sammen. De fleste af bidragene bliver skrevet på opfordring af redaktøren, eller hun får et tip om, at der er en, der sidder med noget interessant stof, der kunne være Papyrusmateriale. Derudover er der redaktørens egne artikler, der fylder ganske meget, alene af den grund, at hun synes, at der er så mange spændende emner at skrive om! I alle tilfælde er det vigtigt, at der er gode billeder til teksterne, så at vores grafiker har noget at trylle med.

I dette nummer overskrider vi grænser – ikke af den eksperimenterende art, men rent fysiske landegrænser med emner, der ikke desto mindre er dybt forankret i Ægypten. Tine Bagh arbejder for tiden med materiale fra udgravninger i Kawa i Nubien, som i forrige århundrede blev støttet af Ny Carlsberg Glyptotek. Derfor kan vi der se vigtige arkitektoniske elementer og løsøre fra det tempel, Taharqa byggede i det 25. dynasti. Meget tæt på redaktionens deadline var hun netop dernede med en professionel fotograf, og det gav bestemt bonus på billedsiden.

Redaktøren fik inspiration til at skrive om “musik uden grænser” ved at være censor på en australsk PhD om Hyksos-herskerne, hvori et par sider omtalte tilstedeværelsen af udenlandske musikere i Illahun. Da der jo også forekommer en del fremmede musikere i Amarna-tidens relieffer, var det fristende at udforske emnet mere indgående, også for at se om ægyptiske musikere rejste mod strømmen. Denne trafik gjorde det legitimt yderligere at referere til kileskriftstekster fra Mari i Syrien, som rummer misundelsesværdigt mange detaljer om musikeres liv og arbejde.

Bo Dahl Hermansen er ofte på udgravninger i Jordan, og han har tidligere interesseret sig for byen Petra, som er et af de helt store udflugtsmål i landet. En hårdnakket tradition blandt de lokale beduiner knytter “farao”, Aron og Moses til nogle af bygningsværkerne i Petra. Vi får her en udredning af, hvor disse historier har deres rod, og hvordan de udviklede sig.

Siden Sidst rummer som sædvanlig korte rapporter om nyere fund og forskning, udvalgt af Louise Alkjær og suppleret med redaktørens spredte bidrag. Mod redaktionens slutning dukkede noget særligt interessant op: en arkæolog på det netop nyåbnede Moesgaard Museum havde i arki- verne fundet to perler, der for over 100 år siden forsøgsvis var blevet anset som ægyptiske. Vigtigt var, at de var fundet under udgravninger af to danske gravhøje fra bronzealderen. Nu fulgte Jeanette Varberg fra museet op på sagen og fik de to perler (sammen med 21 andre) undersøgt af specialister på et laboratorium i Frankrig. De to perler viste sig at have forbindelse til Ægypten og de resterende 21 til Mesopotamien. På grund af de veldokumenterede fundomstændigheder er det grænseoverskridende ny viden, der udvider vores begreber om bronzealderens handelsruter i Europa.

LM